

LAKIVALIOKUNNAN MIETINTÖ 11/2001 vp

Hallituksen esitys pohjoismaisen avioliittokonvention muuttamisesta tehdyn sopimuksen hyväksymisestä sekä laiksi kyseisen sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 15 päivänä toukokuuta 2001 lähettänyt lakivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen pohjoismaisen avioliittokonvention muuttamisesta tehdyn sopimuksen hyväksymisestä sekä laiksi kyseisen sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta (HE 67/2001 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Ronald Wrede, ulkoasiainministeriö
- lainsäädäntöneuvos Markku Helin, oikeusministeriö.

Viitetiedot

Asia liittyy hallituksen esitykseen HE 66/2001 vp, jossa ehdotetaan muutettavaksi samaa pohjoismaista avioliittokonventiota. Esitykset on sen vuoksi käsitelty valiokunnassa toistensa yhteydessä.

Esityksen taustalla oleva Bryssel II -asetus on ollut lakivaliokunnassa ennakkollisesti käsiteltävänä asiana U 26/1999 vp. Lakivaliokunta on antanut asiasta varauksellisesti puoltavan lausuntonsa LaVL 10/1999 vp. Varauksellisuus liittyi huoleen siitä, että yhteispohjoismaisissa perhe-suhteissa 1930-luvulta vallinnut selkeys tuomioiden tunnustamisessa ja täytäntöönpanossa häviäisi, kun kolme Pohjoismaata — Tanska, Norja ja Islanti — jäivät Bryssel II -asetuksen ulkopuolelle.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Tukholmassa 6 päivänä helmikuuta 2001 allekirjoitetun sopimuksen pohjoismaiden välillä tehdyn avioliittoa, lapseksiottamista ja holhousta koskevia kansainvälis-yksityisoikeudellisia määräyksiä sisältävän sopimuksen muuttamisesta (*pohjoismainen avioliittokonventio*).

Ehdotetut muutokset koskevat pohjoismaisen avioliittokonvention määräyksiä viranomaisten toimivallasta tutkia asumus- tai avioeroasioita

silloin, kun aviopuolisot ovat jonkin sopimusvaltion kansalaisia ja heillä on kotipaikka jossakin sopimusvaltiossa, sekä eräitä liitännäisasiota. Lisäksi ehdotetaan, että avioliittokonvention lisätään uusi määräys menettelystä, jota sovelletaan, kun samaa asiaa koskeva, samojen osapuolten välinen oikeusjuttu pannaan vireille samanaikaisesti useassa sopimusvaltiossa.

Maaliskuun 1 päivänä 2001 tuli voimaan 29 päivänä toukokuuta 2000 annettu neuvoston

asetus (EY) N:o 1347/2000 tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja yhteisten lasten huoltoa koskevissa asioissa (Bryssel II -asetus). Pohjoismaiseen avioliittokonventioon ehdotettujen muutosten pääasiallisena tarkoituksena on mahdollistaa käytännössä sopimuksen soveltamisen jatkaminen Suomen ja Ruotsin välillä. Samalla ehdotetut muutokset määräyksiin, jotka koskevat tuomioistuimen toimivaltaa tutkia asumus- tai avioeroasioita sekä eräitä liitännäis-

asioita, varmistavat sen, että pohjoismaiset määräykset vastaavat sisällöltään Euroopan unionin alueella sovellettavia määräyksiä. Sopimus tulee voimaan seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä, kun on kulunut kaksi kuukautta siitä, kun kaikki sopimusvaltiot ovat hyväksyneet sopimuksen.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten hyväksymisestä. Lain on tarkoitus tulla voimaan samana ajankohtana kuin sopimuksen.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Esitykseen sisältyvällä sääntelyllä turvataan se, että pohjoismaisen avioliittokonvention soveltamista voidaan edelleen jatkaa aikaisemmassa laajuudessaan Bryssel II -asetuksen hyväksymisestä huolimatta. Valiokunta puoltaa esityksen hyväksymistä muuttamattomana.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella lakivaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että eduskunta hyväksyy sopimuksen Pohjoismaiden välillä tehdyn avioliit-

toa, lapseksiottamista ja holhousa koskevia kansainvälis-yksityisoikeudellisia määräyksiä sisältävän sopimuksen muuttamisesta,

että eduskunta hyväksyy sen, että Suomi ilmoittaa sopimuksen 4 artiklan mukaisesti, että Suomen osalta sopimusta sovelletaan sen suhteissa muihin saman ilmoituksen tehneisiin sopimusvaltioihin, ja

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 23 päivänä toukokuuta 2001

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Henrik Lax /r	Paula Lehtomäki /kesk
vpj.	Matti Vähänäkki /sd	Kari Myllyniemi /kesk
jäs.	Sulo Aittoniemi /alk	Veijo Puhjo /vas
	Jyri Häkämies /kok	Susanna Rahkonen /sd
	Erkki Kanerva /sd	Timo Seppälä /kok
	Toimi Kankaanniemi /skl	Marja Tiura /kok
	Annika Lapintie /vas	Lasse Virén /kok.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Kaisa Vuorisalo.